

- OZKUL, O ve TORUN, İ, (2005) "Sakarya Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo-ekonomik Profili (Toplumsal, Siyasal ve Ekonomik Problemlere Karşı Duyarlılık Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma)", *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı.9, s.34-46. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayını
- SENEMOĞLU, N. (2004) (12.B) *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- ŞIŞMAN, M. (2003) *Eğitimde Mükemmellik Arayışı: Etkili Okullar*. ss.31-32. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- TAN, M. (1979) "İ. İllich ve Okulsuz Toplum", *A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C.16, S.2, s.45-59. Ankara.
- TOFFLER, A. (1970) *Future Shock*. London: Pan Books.
- TORUN, İ. (2005) "Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Niğde Üniversitesi Örneği", *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 9, ss.137-177. Sakarya.
- VARIŞ, F. (1988) *Eğitim Bilimine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- YAYLALI, M; OKTAY, E; ÖZEN, Ü; AKAN, Y; ÖZER, H; KIZILTAN, A; NARALAN, A; DOĞAN, M E; ÖZÇOMAK, S, M; AKTÜRK, E; (2006) *Üniversite Gençliğinin Sosyo-ekonomik Profili Araştırması*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayını No:955

İLETİŞİM ADRESİ

Yrd.Doç.Dr. İshak TORUN

Niğde Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü
51200 Derbent Kampusu NİĞDE
torunishak@yahoo.de

OSMANLI DEVLETİ'NDE XIX. YÜZYILDA YAHUDİ CEMAATI

Ülkühan OLGUN

Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖZET

Osmanlı topraklarında yaşayan Yahudiler esas itibariyle Rabbaniler ve Karaylar olmak üzere iki ana gruba ayrılmaktadır. Bu Yahudilerin Osmanlı Devleti ile ilişkilerinde Cemaatbaşı ve Hahamlar önemli rol oynamaktadırlar. Osmanlı belgeleri Haham ve Cemaatbaşının görevlerinin pratikte pek de birbirinden ayrılmadığını göstermektedir. Osmanlı Yahudileri arasında 1835'e kadar bir birlik sağlanamamasının en önemli sebebi "Kehalim Sistemi"dir. Çünkü her Kahal, bünyesinde barındırdığı mensuplarının, adlı, malı, dinî ihtiyaçlarını Kahal içinde gidermesini sağlamaktadır. Bu nedendir ki Yahudiler, birliğin sembolü olarak Osmanlı Devleti tarafından tanınmış bir Hahambaşıya ihtiyaç duymamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Yahudi, Haham, Cemaatbaşı, Karay, Rabhani.

ABSTRACT

A lot of Jewish live in Ottoman. Jewish live in Ottoman separated two groups. They are Rabhani and Karay. They have some relations with Ottoman Government and leader of parish and rabbi has an important role in this relation. According to Ottoman's documents Rabbi and leader of parish's duties aren't different from each other. There isn't unity in Jewish live in Ottoman. The reason is Kehalim System. According to this system every Kahal ensure legal, financial and religious needs in the groups which called Kahal. So Jewish don't need leader of parish which is accepted by Ottoman

Keywords: Jewish, Rabbi, Parish, Karay, Rabhani

1- GİRİŞ YAHUDİ CEMAATİNİN ÖRGÜTLENMESİ

Osmanlı topraklarında yaşayan Yahudiler esas itibariyle Rabbaniler ve Karaylar olmak üzere iki ana gruba ayrılıyorlardı. Rabbaniler menşey, dil ve geleneklerine göre, Romaniotlar, Eşkanaziler, Sefaradlar, Mustaribeler (Eroğlu, 1997:76) ve İtalyan Yahudileri (Güleryüz, 1997:405) adlarında küçük gruplara bölünmekteydi. Her Yahudi cemaatinin kendine ait sinagogu ve hahamı vardı. *Kahal* (cemaat) adı verilen bu organizasyondaki Yahudiler, temsilcileri vasıtasıyla Osmanlı Hükümeti ile ilişkilerini sürdürüyorlardı. Kehila Organizasyonu, aynı zamanda Kehalim (kahalların birleşmesiyle oluşan cemaatler topluluğu) ile Osmanlı otoriteleri arasındaki münasebeti sağlardı. Bu nedenle her şehirde kahallar, düzeylerde kehahim oluştu. Kahila organizasyonu ise bir kentteki tüm Kehalim'i temsil ediyordu. Kehalim dinsel alanda, Kehila organizasyonu ise malî, hukukî ve idarî alanlarda otorite sahibiydi. Kehila lideri hahamlardı. Haham, cemaatin işlerini maiyetindeki görevlilerle birlikte yürütürdü. *Maaritim*, vergi tahsilatı; *Memunim*, Kehila'nın günlük işlerinin yürütülmesinden sorumludur. *Kahya* ise Osmanlı idarecileri, Yahudi cemaati arasındaki ilişkileri

yürüttü. Ayrıca, her Kehila'da kendisine bağlı Yahudiler tarafından seçilen ve Kehila Kuralları (Takkanat) hakkında karar verme yetkisine sahip olan *Maamad* bulunuyordu. Bet-Din (Yargı evi) ise, Yahudi cemaatinin kendi özel hukukunu uyguluyordu (Bora, 1995:13-14).

Osmanlı belgelerine baktığımızda, Yahudilerde haham ve cemaatbaşı statüleriyle iki sorumlusunun olduğunu görüyoruz. Cemaatbaşı ve hahambaşının 1784 tarihinde Bâbüâli'ye gönderdikleri bir arzuhalde, çalgıcı takımından bazı kimselerin çalgıcılık bahanesiyle evlere girip zina ve fuhuş yapıldığını tespit ettiklerini ve bu durumun engellenmesi için kendilerini uyardıklarını, ancak, çalgıcılara mani olamadıkları ifade edilmekte, ardından Osmanlı idarecilerinden yardım istedikleri belirtilmektedir. Bu dilekçe üzerine Bâbüâli'nin Yeniçeri Ağası, Bostancıbaşı ve Galata Voyvodasına bu olayın engellenmesi için emir verdiği anlaşılmaktadır (*BOA, Cevdet Adliye*, nr.1533). Bu belgede, cemaatbaşı, haham ve hahambaşı tabirleri ayrı ayrı kullanılmıştır. Bundan anlaşıldığına göre haham Kehila'nın lideri, cemaatbaşı ise Kehila organizasyonunun temsilcisidir. Fakat belgeler bize, cemaatbaşı ile hahamın görevlerinin pratikte pek de birbirinden ayrılmadığını göstermektedir.

Osmanlı Yahudileri arasında 1835'e kadar bir birlik sağlanamamasının en önemli sebebi "Kehalim Sistemi"dir. Çünkü her Kahal, bünyesinde barındırdığı mensuplarının, adli, mali, dini ihtiyaçlarını Kahal içinde gidermesini sağlamaktadır. Bu nedendir ki Yahudiler, birliğin sembolü olarak Osmanlı devleti tarafından tanınmış bir Hahambaşıya ihtiyaç duymamışlardır.

II. Mahmut, ülkeyi iyi bir şekilde yönetebilmek için merkezi bir otoritenin kurulması gerektiğini savunuyordu. Oysaki Yahudi cemaatinin durumu merkezleştirme politikasına aykırıydı. Ermeni ve Rum cemaatlerinin aksine, Yahudileri merkezde Osmanlı idarecileri nezdinde temsil edecek bir adamları yoktu. Ayrıca, Yahudi cemaati, toplumun diğer grupları ile temasını keserek içine kapanmıştı. Her geçen gün kendini soyutlanmış, zayıf ve tehdit altında gören Yahudi topluluğu için bu durum bir tehlikeydi. İşte bu sebeplerle, 1835'de II. Mahmut hahambaşılık makamını resmen tanıdı (Lewis, 1996:198).. Böylece Bâbüâli nezdinde Yahudileri temsil eden bir makam ortaya çıktı. Ancak "Kehalim Sistemi" pratikte varlığını devam ettirdi.

2- YAHUDİ CEMAATLERİ

Yahudiler İmparatorluğun son döneminde Rabbaniler ve Karailer(Karaylar) olmak üzere ikiye ayrılıyorlardı (Eroğlu, 1997:76).

2.1- Rabbaniler

Rabbani mezhebi mensupları, kutsal metin olarak Yahudi bilginlerinin "Tora" (Güleryüz, 1993:231) dedikleri Yahudi dininin ilk beş kitaplık bölümünü içeren temel metinlerin yorumlarından oluşan Talmud'u kabul ederler. Talmud, Yahudi dininde dini hukuk ve icraatlar ile bunların gerekçelerini gösteren doktrindir. Bundan dolayı Rabbaniler, Talmud'u kabul etmeyenleri gerçek Yahudi saymazlar (Eroğlu, 1997:77).

Rabbaniler dil, menşey, gelenek ve göreneklerine göre Romaniotlar, Eşkanaziler, Sefaradlar, Musta'ribeler (Eroğlu, 1997:76) ve İtalyan Yahudileri (Güleryüz, 1993:201) olmak üzere kendi içinde gruplara ayrılırlar.

2.1.1. Romaniotlar (Romalılar)

Bizans döneminden kalan Yahudilerdir. Bunlar Grekçe konuşurlardı. Grek kültürünün tesiri altındaydılar ve hatta bunu bir övünç kaynağı olarak görüyorlardı. Özellikle Selanik Romaniotları Grekleşmiş veya Grek menşeyli adlar kullanıyorlardı. Varlıklarını devam ettirebilmek için çok mücadele etmiş olmalarına rağmen, Romaniotların büyük bir kısmı İspanya'dan akın akın gelen Sefaradlar içinde asimile olmuşlardır (Eroğlu, 1997:77). Bizans döneminden beri devam ettire geldikleri kültürleri XIX. yüzyıla gelindiğinde bozulmuştur.

2.1.2. Eşkanaziler

Eşkanaziler, çeşitli Avrupa ülkelerinden Osmanlı topraklarına göç eden Yahudilerdir. Osmanlı'nın Avrupa'da yaptığı fetihler sonucu Osmanlı topraklarına katılan yerlerdeki Yahudiler ile sayıları artmıştı (Eroğlu, 1997:77). Genellikle Almanca konuşulan ülkelerden gelmişlerdir. Çoğunluğu Lehistan kökenlidir (*BOA, DH.MUI*, nr.111/23). Eşkanaziler Yiddişçe konuşurlardı. Yiddişçe, Almanca ile İbranicenin karışımından oluşmuş bir dildir. Eşkanazilere özgüdür ve yöresel farklılıklar gösterir. Eşkanazilerin İstanbul, İzmir ve Selanik yoğun olarak yaşadıkları şehirlerdir.

Geldikleri ülkelerde Hristiyanlar tarafından tecrit edilen Yahudiler, Ortaçağdan itibaren Yahudileri tecrit etmek için Avrupa'da kurulan özel mahalleler olan Gettolar'da yaşamaya mecbur bırakılmışlardı. Bu sebeple diğer Yahudiler'e göre Eşkanaziler dini kurallara daha katı bağlıydılar. Avrupa'daki yaşamlarının etkisiyle Hristiyanlar ile münasebet kurmamayı dini bir gereklilik gibi görüyorlardı. Her türlü işleri dini otoritelerin etkisi altındaydı. İçer kapalı bir cemaatti. Diğer Yahudi cemaatleri ile temasta bulunmayı hoş görmüyordu (Eroğlu, 1997:77-78).

1911'de Eşkanaziler, Dahiliye Nezareti'ne başvurarak kendilerinin Yahudi cemaatinden olduklarını, başta Lehistan olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerinden geldiklerini belirttiler. Bu özelliklerinden dolayı kendilerinin "Eşkanazi" olarak adlandırıldıklarını belirterek "gabele resmi"nin kendi cemaatbaşları tarafından toplanmasını istediler. Ancak Bâbüâli bu isteği Kanun-ı Esasiye aykırı olduğu gerekçesiyle kabul etmedi (*BOA, DH.MUI*, nr.111/23).

2.1.3. Sefaradlar

Osmanlı topraklarındaki en kalabalık Yahudi cemaatidir. XV. yüzyılın sonlarından itibaren Portekiz ve İspanya'dan Osmanlı topraklarına göç eden Yahudiler'in oluşturduğu gruptur. Rabbani cemaatleri içinde sayıca en fazla olanıdır. Diğer Yahudi cemaatlerine göre kültürel yönden daha fazla gelişmişlerdir. Onların getirdikleri kültürel servet, Osmanlı Yahudilerine XVI. ve XVII. yüzyıllarda parlak bir dönem yaşattır. XVII. yüzyılın sonlarından itibaren başlayan düşüşün en önemli sebeplerinden biri bu göçlerin kesilmesidir (Bora, 1995:15). İstanbul, Selanik, İzmir, Edirne başta olmak üzere Anadolu ve Balkanlar'da pek çok kentte bulunmaktaydılar (Lewis, 1996:140). Ladino denilen İspanyolca kökenli bir dil konuşuyorlardı (Schick, 1986:292). Judeo-Espanyol Judozma da denilen Ladino dili, İspanyolca ile İbranicenin karışımı neticesinde ortaya çıkmıştır. Türkçe kelimeler de vardır (Eroğlu, 1997:193).

2.1.4. Musta'ribeler

Araplaşmış Musta'ribeler ise Kuzey Afrika'da yaşayan Arapça konuşan Yahudilerdir. Anlaşıldığı kadarıyla "Musta'ribe" terimi Osmanlı otoriteleri tarafından Yahudi cemaatlerini birbirinden ayırdetmek için kullanılan isimlerden biridir (Lewis, 1996:141).

2.1.5. İtalyan Yahudileri

Bir başka Yahudi cemaati de İtalyan Yahudileridir. Kuruluş tarihini tam olarak tespit edememiş olmamıza rağmen, cemaatin XIX. yüzyılın ilk yarısından itibaren varolduğunu biliyoruz. Cemaat mensupları zaman zaman tamamen özerk olmak ve resmen tanınmak için çaba sarfetmişlerdir. Schick'in (Schick, 1986:293) Bizans'tan kaldıklarını iddia ettiği İtalyan Yahudileri'nin Bâbiâli tarafından resmen tanındıklarına dair bir bilgi yoktur (Gülyüz, 1993:203).

2.2. Karailer (Karaylar)

Karaylar, Osmanlı topraklarında yaşayan diğer bir önemli Yahudi mezhebi idi. Kelime anlamı hem "okumak" hem de "çağırarak" anlamına gelen Karaylar, birinci anlamı Tevrat'ı okuyanlar, ikinci anlamı ise Tevrat'a davet edenlerdi (Kuzgun, 1993:195).

Karayların Rabbanilerden farkı, bunların Yahudiliğin temeli olarak yalnızca Tevrat'ı kabul etmeleridir. Karaylar, Tevrat'ın çevresinde oluşan geleneksel edebiyatı reddederler. Yani Yahudi bilginlerin yüzyıllar boyunca yaptıkları dinî yorumları kabul etmezler. Onlara göre her Yahudi Tevrat'ı kendi okuyup yorumlamalıdır. Rabbaniler ise Talmud ve Tora (Tevrat)'nın her ikisini birden kutsal kitap olarak kabul ederler (Sharon, 1993:122).

Karayların menşeyleri ile ilgili değişik görüşler mevcuttur. Rabbanî kaynaklarına göre mezhebin kurucusu Anan Ben David'dir (Kuzgun, 1993:196-206). Mezhep mensuplarının çoğunu Hazar Türkleri oluşturmaktadır (Galenti, *İkdam*, nr.8749:2).

Karaylar, XIX. yüzyılda İstanbul ve Arabistan'da yaşıyorlardı (*BOA, İrade HR*, nr.152). Fatih'in İstanbul'u fethi ile Karaylığın merkezi İstanbul oldu (Şişman, 1975:99). Karaylar ile Rabbanilerin Osmanlı topraklarında iki ayrı cemaat halinde yaşadıklarını görüyoruz. Karaylar İstanbul'un fethinden itibaren Rabbanilerden ayrı bir cemaat olarak varlıklarını devam ettirmişlerdir. Kendilerine ait "kneset" adı verilen ibadethaneleri ve "hazan" denilen din adamları vardı (Kuzgun, 1993:241). Karayların nüfus defterleri ayrı tutulmuş ve Rabbanilerin hahamlarının onlara karışmalarına izin verilmemiştir. Karayların ayinleri, mezhep usulleri, bayramları Rabbanilerden farklıdır. Nüfus defterleri diğer Yahudilerden ayrı tutulduğu için taşraya ve başka yönlere giderken aldıkları tezkireler de Rabbanilerinkinden farklıydı. Karayların da kendi cemaatbaşlıları bulunmaktaydı (*BOA, GMD*, nr.18, :151-152).

Karaylar, İstanbul'un fethinden beri varolan cemaatbaşlılarına resmi bir sıfat kazandırabilmek amacıyla 1840 yılında Bâbiâli'ye başvurular. Meclis-i Ahkam-ı Adliye, Hahambaşı ve Karay ileri gelenleriyle bu meseleyi çözmek için bir toplantı yaptı. Osmanlı Hükümeti o döneme kadar Karayları diğer Yahudilerden farklı görmemiş, hatta onların nüfus tezkirelerinin onaylanması gibi işleri hahambaşıya

vermişti. Yapılan toplantıda meclis üyeleri, Karaylara, hahambaşılıkla aralarında bir anlaşmazlık olup olmadığını ve niçin cemaatbaşlılarına resmi mühür verilmesini istediklerini sordular. Karay ileri gelenleri, Hahambaşı ile aralarında bir problem olmadığını ancak, kendilerinin İstanbul'un fethinden beri ayrı nüfus defterlerine kaydedildiklerini, bayramlarının, nikahlarının, ayinlerinin, inançlarının diğer Yahudilerden çok farklı olduğunu belirttiler. Hahambaşılıkla yalnızca cizye işlerinden dolayı bir bağlarının olduğunu, bunun dışında kesinlikle herhangi bir münasebetlerinin bulunmadığını ifade ettiler. Meclis üyeleri, Hahambaşılığın düzenlerine müdahale edip etmediğini sorduğunda Karaylar, Hahambaşılığın kendilerine herhangi bir kötülüğü ve müdahalesi olmadığını ancak önceki Hahambaşının kendilerinin usullerini bilmediği için bazı müdahalelerde bulunduğunu söylediler. Ardından da, daha önce bir Hahamın mahallelerini basıp taşıdığını; bir başka zaman da Hasköy Çarşısında "mısırbuğdayı" yiyen bir Karay'ı, Yahudiler, haram yediği gerekçesi ile Bâb-ı Seraskeri'ye gönderdiklerini anlatarak Hahambaşı'ya çekindikleri için gidemediklerini söylediler. Karaylar "bu tür olayların olmaması için kendi cemaatbaşımızın mühür sahibi olması gerekir, çünkü onlar bizi kendilerine benzetmeye çalışıyorlar" dediler. Meclis üyeleri, Hahambaşı'ya bu husustaki fikrini sordular. Hahambaşı, Karaylardan memnun olduklarını ve onları kendilerinden ayrı görmediklerini, belirterek, alınacak karar ve verilecek emre razı olacaklarını söylediler. Bunun üzerine Meclis-i Ahkam-ı Adliye Karayların bir cemaat olarak tanınmasını uygun bulmuş ve kararı padişaha bildirmiştir (*BOA, İrade HR*, nr.152). Böylece İstanbul'da bulunan Karay Cemaatbaşısı Veled Kemal Koraki adına bir mühür hazırlanmıştır (*BOA, A.DVN*, nr.15175). Onun ölümünden sonra 1846'da Cemaatbaşısı olan İlya veled İsak adına yeni bir mührün hazırlanması için Karaylar hükümete başvurmuşlardır (*BOA, GMD*, nr. 18, s. 5). 1846'da cemaatbaşısı olan İlya veled İsak'tan sonra yerine Yuda veled İsak (*BOA, GMD*, nr.18, s.6) Onun ölümü üzerine 1867'de yerine İlya veledi Avram (*BOA, Cevdet Adliye*, nr.376) geçmiştir. Bu Cemaatbaşılar için de Darphane-i Amire'de ayrı ayrı mühür hak ettirilmiştir.

Cemaatbaşılar, Karayların ileri gelenleri arasından seçiliyordu (*BOA, GMD*, nr.18, s.151-152). Karaylar resmen tanındıktan sonra diğer cemaatler gibi özerk oldular ve Osmanlı Hükümeti ile ilişkilerini birebir yürüttüler. Karay cemaatbaşısının Kurban Bayramı münasebetiyle gönderdiği tarihsiz bir belgedeki şu sözler bu bakımdan ilginçtir: "... Fakat kulları bu hürriyet ve müsavat devrinde bu vazifenin ifası makbul görüleceği mülahazası ile cemaat-i saire rüesası misillü şu Kurban Bayramı münasebetiyle cemaatimiz kullarıyla her bendelerinin tebrikat ve temenniyat-ı hasenemizin arz u takdimiyle kesb-i fahr eylerim." (*YEE. Kamil Paşa Evrakına Ek* nr.86-39/3850).

KAYNAKÇA

1. Arşiv Belgeleri

a- Başbakanlık Osmanlı Arşivi

Cevdet Adliye,
Dahiliye Nezareti Muhaberat-ı Umumiye İdaresi (DH.MUI),
Gayr-i Müslim Defterleri (GMD),
İrade Hariciye (İrade HR),
Sadaret Divan-ı Hümayun Kalemî (A.DVN),
Yıldız Esas Evrakı (YEE) Kamil Paşa Evrakına Ek.

2- Kitap ve Makaleler

BORA, Siren, *İzmir Yahudileri Tarihi (1908-1923)*, İstanbul 1995.
EROĞLU, Arif Hikmet, *Osmanlı Devleti'nde Yahudiler (XIX. Yüzyılın Sonuna Kadar)*, Ankara 1997.
GÜLERYÜZ Naim, *Türk Yahudileri Tarihi, I*, İstanbul 1993.
GÜLERYÜZ Naim, "Yahudiler", *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul 1997.
KUZGUN, Şaban, *Hazar ve Karay Türkleri*, Ankara 1993.
LEWIS, Bernard, *İslam Dünyasında Yahudiler*, (Çev.Bahadır Sina Şener), İstanbul 1996.
SCHICK, İrvin Cemil, "Osmanlılar, Azınlıklar ve Yahudiler", *TTD*, C.5, İstanbul 1986.
SEVİLLA-SHARON, Moshe, *Türkiye Yahudileri*, İstanbul 1993.
ŞİŞMAN, S. "İstanbul Karayları", *İstanbul Enstitüsü Dergisi*, C.3, İstanbul 1975.

3- Gazeteler İkdam

ÖSS'DE ALINAN BAŞARISIZ SONUÇLARIN ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE YÖNETİM KAYNAKLI NEDENLERİ

Taşkın YILDIRIM

Hacettepe Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Bölümü

Psikolojik Danışma ve Rehberlik A.B.D

ÖZET

Bu araştırma ile, Lisede ÖSS'de alınan başarısız sonuçların; öğrenci, öğretmen ve yönetim kaynaklı nedenlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma ile Hendek Lisede sınav başarısını etkileyen olumsuz etkenler saptanabileceğinden başarısızlığın nedenleri ortaya konulabilecek ve bu nedenlerin ortadan kaldırılabilmesi için gerekli önlemler alınabilecektir.

Tarama modeli ile yapılan çalışmada sınav başarısını etkileyen etmenlerden öğrenci, öğretmen ve yönetime ilişkin olanlar ele alınmıştır. Sınav başarısını etkileyen diğer etmenler araştırma kapsamına alınmamış, başarı algusu; öğrencilerin ÖSS sınavından elde ettikleri sonuçlar ile sınırlanmıştır.

Araştırmanı gurubunu, Sakarya İli Hendek Lisesi müdür ve yardımcısı ile Hendek Lisesi'nde görevli bulunan otuz sekiz öğretmen ve 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Hendek Lisesinden mezun olan, ÖSS'yi kazanamamış ve şu anda Hendek'te bir dershaneye devam eden 126 öğrenci oluşturmaktadır. Sayıda az olmaları nedeniyle yönetici, öğretmen ve öğrencilerin tamamı çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmada, öğrenci ve öğretmenler tarafından ÖSS başarısızlığının nedenlerine ilişkin görüşlere ve görüşler arasındaki farklılıklara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (ÖSS), Sınav Başarısı

ABSTRACT

The aim of this study is to elicit the teacher, student and management based reasons of the failure in ÖSS at High School. By detecting the negative factors of exam failure at High School it will be easier to introduce the reasons of failure, and so, the study will facilitate taking the necessary precautions which are needed to eliminate these reasons. In this survey type research only student, teacher and management based factors which influences the exam success, was taken. The other factors which influences the exam success was not taken into the research and success was limited with the scores of ÖSS.

The universe of the study is consisted of director, assistant director, 38 teacher and 126 students of Hendek High School which graduated at 2004-2005 school year and failed in ÖSS and were taking lessons from specialized courses. Because of the limited universe all students, teachers and managers was taken into the research. In the conclusion of the study, teacher and student viewpoints about the reasons of ÖSS failure and the differences between these, is discussed.

Keywords: The Student Selection and Emplacement Examination, Exam Success